

"Stajerc" izhaja vsaki dan, datiran z dnevnim naslednje nedelje. I vodilna velja za Avstrijo, za celo leto in vse, za pol in četrt na razmerno, za Ogrijo 4 K 50 vin, za celo Naročino je platen naprej. Posamezne se prodajajo po 6 v. rednino in upravljivo se nahajata v tem, gledališko poslopije štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonji, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80, za 1/2 strani K 40, za 1/4 strani K 20, za 1/8 strani K 10, za 1/16 strani K 5, za 1/32 strani K 2:50, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primočno zniža.

Štev. 44.

V Ptiju v nedeljo dne 3. novembra 1912.

XIII. letnik.

Vojna na Balkanu.

zmage balkanskih držav. — Polom Turčije. — Odločilna bitka pri Adrianoplu. — Rumunska mobilizira. — Položaj za Avstrijo jako resen

Turčija pred svojim koncem.

Vse kaže, da je sto- in stoltni boj balkanskih narodov uspešen in da se bliža vročijski Turčiji in konec. Velevlasti bodoje sicer še zadnjo besedo, je li se bode Turčija razkosila in v katerem obsegu. Ali v splošnosti se lahko trdi, da bode Turčiji v Evropi malo ozemlja okoli Konstantinopla ostalo. Turčija je grozovit in nepričakovana. Mlačurki so s svojo politiko državo v uničenje vedli. Armada je bila mnogo slabejša in šibša, nego je to prej poročano bilo. In tako podirajo zdaj Bulgari, Srbi, Grki, Črnogorci in nepravljoma naprej. Vrsto važnih in odločilnih točk so že zavzeti, celo vrsto krvavih in velepomembnih zmaga. Morda da se v zadnjem trenutku še juna sreča preobrne, — ali to upanje je pravljivo. Nasprotno se pričakuje vsako uro poročilo, da so tudi že turške glavnepoštne Skutari, Adrianopol in Saniki v roke nasprotnikov padle in da prične združene države pred vrata Konstantinopla, na, ki se zdaj na Balkanu odigrava, je ena vrednost, kar jih pozna svetovna zgodbina. In nato bodo pričela razdelitev plena . . .

Bulgarska zmaga pri Kirk-Kilisse.

Prva velika bitka v bulgarsko-turški vojni je vršila pri trdnjavni Kirk-Kilisse. Bulgarška armada je to slabo oboroženo trdnjavo verjetno velenčno v občudovanja vrednim gumom napadla. Dokaz dejstvo, da se je odvito večinoma z bajonetom izvršila. Tudi obravniči turške armade ni dvomiti. Boji okoli Kirk-Kilisse so se vršili skozi celih 5 dni

in so bili strašno krvavi. Naposled se je Bulgarom posrečilo, zavzeti mesto in pognati Turke v beg. Bulgari so dobili od sovražnika 7 baterij za "Schnellfeuer" s potrebnimi mušičijskimi vozovi, izredno mnogo patronov, 18 poljskih kanonov in 12 trdnjavskih težkih kanonov, nadalje velike zaloge jedilnih in bojni sredstev ter smodnika. Izgube na obeh straneh so bile velikanske. Poroča se, da je našlo v teh bojih 16.000 Turkov svojo smrt in na bulgarski strani izgube gotovo tudi niso manjše. Vzrok turškega poraza iskati je tudi v lahkomiselnem in slabem vodstvu armade. Zato so Turki generala princa Azim beja na smrto ob sodili in tudi takoj usrelili. Bulgari so takoj naprej prodirali; en del je šel proti Konstantinoplu, drugi del pa je obkolil veliko turško trdnjavo Adrianopel, poleg katere se bode drugi odločilni boj vršili.

Bitka pri Kumanovi.

Srbška armada je prišla medtem na poti proti Ūkübu (Skoplje) do Kumanove, kjer je prišlo do hude, krvave bitke. Turki so bili v mnogo manjem številu in so se obupno borili. Prizadiali so Srbom grozovite izgube. Število mrtvih znaša baje 2000, ranjenih pa 900. Tudi mnogo visokih oficirjev je padlo. Naposled so Turki odkorakali in nazaj. Srbska artiljerija jih je zasledovala in je baje ubila 8000 Turkov in Albancev.

Zavzetje Üsküba.

Turki so bili preslabotni, da bi mesto Üsküb branili. Zato so je zapustili. Na to je srbska armada mesto zavzela. Tudi Srbi prodi-

boko misel negovalo, je napravilo iz smerti, ki je pomnila konec življenja, začetek novega krásnejšega življenja brez težav in greha . . . Ej, smrt je izgubila vso grozoto in vira karok znanost sta jo premagali; smrt ni več neresena uganka, ni več čarobna sfinga, pred katero bi človeštvo s trepetom oči zapiralno. Znanost pravi: smrt je večna naturna postava, brez smrti ni življenje, smrt ni rojstva, iz trohnelih kosti vsklikajo vona polne rožice in kdor pada pod roko smrti, ta izpoljuje le večno potrebo . . . Vera pa zopet zasmehuje strah pred smrtoj, — saj nas čaka vendar na onem svetu lepše življenje pred oblijem božjim . . .

Seveda, mnogo ljudi, ki potujejo na ta mračni jesenski dan pod začetnimi vrbami mirovorov, niso nikdar resno o smrti premisljevalo. Ta grej tja na pokopališče, ker je tista stavada, ker hodi vse tja, ker je dan z rdečimi črkami v koledarju zaznamovan in ker prireja cerkev tam svoje ceremonije. Napis na križih spominjajo te ljudi še na pokojnike, — družega nič. Do dana svoje duše malenkostni in površni pohajajo tja in malenkostni in površni, s smehljajem site zadovoljnosti zopet odhajajo. Na grobu obrekajo se sosedata, ki je kupil cenejše sveče in ki ima morda le papirnate rože namesto svežega venca. In domu odhajajo se veselijo, že na dobro večerji, po večerji izmolijo predpisano število rožnih vencev in gredo zopet spati . . . Niti enkrat jim ne pride prav, globoki pomen smrti na misel! Pa mi jim tega ne očitamo, kajti vso versko čustvovanje, in sploh duševno življenje teh širokih množic je tako površno, kakor vse uspehi navadne dresure. Primitivno si predstavljajo ti ljudje svoje verske svetinje in brez kinča,

rajo na celi črti naprej. Zaradi toga je mesto Mitrovica in združili na Ovčjem polju vse svoje tri armadne oddelke. Zdaj korakajo proti Monastirju; zavzeli so Köprülin in se pričakajo pri Istibu veliko odločilno bitko. Pri srbski zmagi bi bilo potem pot v Saloniki odprta.

Skutari.

Mesto Skutari do tega trenutka še ni padlo. Turki se branijo proti Črnogorcem s čudovito hrabrostjo; ali vse važne postojanke okoli trdnjave so že zavzete. Črnogorske uspehe se imata zlasti temu pripisati, da se je narod Malisorov obrnil proti Turkom.

Grška vojska.

Tudi Grki prodirajo nepravljoma naprej in so obkotili mesto in trdnjavo Prevesa. Tudi ti boji so tako krvavi in izgube na obeh straneh velikanske.

Resni položaj za Avstrijo.

Zmage balkanskih državic nad Turčijo so položaj za Avstrijo hudo poslabšale in nikdo ne more zatajiti nevarnosti, da bode morala i naša država svoje pravice z orožjem braniti. Bil bi to začetek velikanske evropske vojne, ki bi morda celemu svetu lice spremenila. Za sedaj seveda ta nevarnost še ni čisto bliza. A vsak dan prinaša resnejše novosti. Gotovo je, da Avstrija doslej še nini izvršila nikakršne mobilizacije in da diplomati vseh držav mrzlično delajo, dabi se vesoljni mir ohranil. Ali mnogo zaupanja nimata danes nikdo več na uspehe diplomacije.

podobec ne morejo živeti . . . ob grobovih, pri katerih je gladki denar vstvaril cele vrtce in kameite zgradbe, stojo in občudujejo in se krijo, — pa pozabijo, da trohno človeške kosti ravno tako pod mirom jakor pod zeleno trato, — pozabijo na zapuščene grobove revnih pokojnikov, na katerih raste divja trava, v katerih pa so morda še plemenitejsa srca pokopana.

Vernih duš dan . . . Tam dolni na Balkanu pa se dvigajo plameni proti nebu, vasi gorijo in zdaj v vojaki mečejo nežno deco in goreče razvaline . . . Kriete v potokih in ves Balkan je podoben velikanskemu pokopališču nepokopanih mrljev . . . Nikdo jim ne prinaša rožic, nikdo jim ne prižiga svečic, — s prestrejeno glavo, z bajonetom v srcu, z odstrganimi udaji ležijo tam tisoči bojevnikov, kristjanov in Turki, drugi poleg drugega, — in mrtvaški duh se dviga proti jesenskemu nebu . . . Zakaj? Zakaj ti tisoči umori, zakaj to grozovo prelivanje krvi? Za krščanstvo? Človeštvo se ubija, ko niti divje zveri druga drugo ne napadajo! Grozoviti dan vseh vernih duš so doživeli tam na Balkanu . . . Nasilna smrt je greh zoper božjo zapoved, zoper temelje človečanstva? Ravno tisti, ki bi morali v prvi vrsti zapovedi vpoštovati, ki imajo vedno besede nazarenškega miroljuba na jeziku, mečejo bakljo vojske v dežele, želijo kri in kri in še kri . . .

Oj ti čudni ljudje, kako ste brezršni in malenkostni in zdaj vse. Vsedite se danes ob grob in premisljajte, da je smrt privileg vesoljne volje. Prizgite svečico in okrasite gomilo z rožami, — in ublažite strupno srce, — pozabite gremko sovraščvo, — vsaj tako dolgo, dokler svečice ne zgorijo . . .

Dan mrtvih.

In zopet romajo ljudske množice tja proti pokoncu, v neskončno dolgi vrsti, drug za drugim, vsi in spoli in narodi . . . V rokah pa nosijo sveže papirne vence, rožice in sveče, da jih položijo in zavijo na grobovih . . .

Dan mrtvih . . . Dan premisljevanja o minljivosti mrtvega prahu, dan spomina za vse one, ki so nam v ljubi in dragi in ki so pred nami stopili skozi tajne duri večnih senč, iz katerih se ni še nikdo vrnil. In te, na katerem se bonosno človeštvo klanja pred večne smrti, na katerem čutimo vso malenkostno kreaturo in na katerem nas koščeni pesti anjam stisnjejo skupaj, nas vežemo in nam s strahom kazujejo, da je ob grobu vsako sovraščvo malenkostno, klaverno . . .

Dan mrtvih . . . V brezmejnem hrepenuju skupa veliko srce uresničiti nevidne nit med tem in onim, niti iz mračnih žarkov pokopaliških svečic. Človeško hrepenuje skuša priti čez temni prepad, ki ga je smrt med nami in pokojniki. Nekote in jasno nismo dokazati, da je naša ljubezen večna kot smrt, a ne more nikdo premagati, da živi čez temne grobe, — in da prave zvestobe še ni pokopal nobenova koparjeva lopata . . .

Dan mrljev . . . Spoštovanje do mrtvih je enajstipet človeških ver. In krščanstvo, v katerem je s svojo krvavo smrto na krizu odrešil bedno človeštvo, je povzdignilo kult smrti in je to globokega lišja in razsvetljave, brez kadila in lepih

Na dvoje interpelacij glede balkanskih zmesnjav v avstrijski državni zbornici je ministerski predsednik grof Stürgkh v seji od preteklega torka odgovoril. Preje se je izvršilo 12 ur trajajoče posvetovanje ministrov. Odgovor grofa Stürgkha ni nikogar pomiril in nikogar zadovoljil. Niti jasnosti niti natančnosti se ne more temu odgovoru pripisati. Nasprotno, povečal je še skrb za ohranjanje mira. Minister je bistveno izjavil, da sporazum velevlasti ni moten in da je vsled tega upanje opravljeno, vzdružati za Avstrijo mir. Zunanjša naša vlada da ne zasleduje nikakoršne agresivne (napadalne) smeri. **Ali princip vzdržanja miru ne more biti v vsakem slučaju podlaga.** To se pravi z drugimi besedami: Avstrija je za mir, ali svoje interese na Balkanu hoče z vsemi sredstvi braniti. Tako stoji danes položaj.

Kako stojijo danes velevlasti?

Tajne vezi in pogovori ob zeleni mizi diplomata seveda ne poznamo. A splošni vtis je, da „sporazum velevlasti“ ni mnogo vreden. Francoski minister Poincaré deluje sicer na vse kriplje, da bi se evropska vojna preprečila in tudi prelivanje krvi na Balkanu vstavilo. Francoska ima namreč v Turčiji okroglo 3000 milijonov, v balkanskih državah 1000 milijonov in v Rusiji 12.000 milijonov investiranih in se torej boji za svoj denar. Ali francoska vlada je sama izjavila, da vladajo nepremotljiva nasprotja med Avstro-Ogrsko in Rusijo. Položaj je vsled tega tako resen. Avstrija ne more dopustiti, da se ji odreče potom Velike Srbije pot do Adrie. Ali nastopanje proti balkanskim državam bi vodilo do spopada z Rusijo. V slučaju takih dogodkov bi z Rusijo zvezana Anglija in Francoska gotovo nastopili. Za Avstrijo bi se Italija vključ trozvezi ne zmenila mnogo, ker ima itak enoletno vojno za seboj. Od velevlasti je torej edino mogočna Nemčija zvesta zaveznica Avstrije. Kakor za časa srbske vojne nevarnosti stoji Nemčija tudi zdaj kakor skala ob naši strani. Isto tako zvesta naša zaveznica je Rumunska, ki ima na Balkanu iste interese kakor mi. Za Avstrijo se pri celi stvari ne gre za košček zemlje na Balkanu; gre se ji le zato, da jo ne obkrožijo sovražni Srbi, ker bi bila pri tem v svoji lastni eksistenci ogrožena. Še neko drugo pot se naglaša, ki bi peljala v slučaju razdelitve evropske Turčije tudi do cilja, to pa brez prelivanja krvi. Avstriji bi se moral dovoliti neodvisne colinske in trgovinske zveze na Balkanu. To upanje je seveda prav majhno. Na vsak način bodo prihodnji dnevi prav važne odločbe prinesli.

„Vseslovenski“ proti-avstrijski hujščaki.

Znani češki hujščaki poslane Klooufa čnahaja se v srbskem taborni v Vranji. Tam je držal javni nagovor, v katerem je m. dr. rekel: „Ko ste se vi Srbi jokali (leta 1908, ko je Avstrija Boznijsko anektirala), jokali smo tudi mi Čehi; zdaj se vi smejeti in tudi mi Čehi se z vami smejimo. Kajti vaše zmage so tudi naše zmage, so zmage vsega slovanstva. Pri zopetnem svetovnem kongresu se bode z srbskim orožjem računati moralno.“

V Pragi pa je imel češki poslanec dr. Kramar nagovor, v katerem je rekel, da bode vojna na Balkanu odločila tudi o usodi vseh Slovanov sploh. Slovani se morajo z vsemi sredstvi braniti, da bi Avstrija na Balkanu požrešnost balkanskih narodov vstavila. Kramar meni, da evropska vojna ni izključena in da bode ta vojna „grob marsikatere države“. Tako se upajo češki poslanci proti Avstriji hujščati. V Srbiji bi bili taki ljudje že davno na vislicah...

Razna poročila.

Iz Bozne prihaja mnogo turških prostovoljev na bojišča.

Zdravnikov in zdravil primanjkuje na vseh bojiščih. Bati se je, da se vsled nepokopanih mrljev ne razširijo nevarne kuge.

V Kumano se je poslalo 6 železniških vozov petroleja, da se tam ležeče mnogoštevilne nepokopane mrlje sežge. Velike ječe v Nišu in Pirotu so spremenili v bolnišnice.

600 Miriditov (turški poslaniki) je hotelo domovino izdati in k Črnogorcem prestopiti. A dva turška bataljona sta jih vjela in 500

Srbi so glasom poročili do 29. oktobra izgubili 4000 mrtvih in 7000 ranjenih.

Sin prejšnega sultana Abdula Hamida je bil v bitki pri Kirk-Kilisse težko ranjen.

Zadnja poročila.

Velika odločilna bitka.

Južno od trdnjave Adrianopol se je pričela velikanska odločilna bitka med turško in bulgarsko armado. Boj je začel že v torek opoldne, ali v trenutku, ko tele vrstice pišemo (četrtek dopoldne) še ni nobenega poročila o zmagi te ali one armade. V boju stojijo na obeh straneh okroglo 200.000 mož. Razven rusko-japonske bitke pri Mukdenu je to največja bitka od časa Gravelotte in Kraljevigradca... Boj se je razdelil v posamezne manjše spopade in bitke, kjer sta obe armadi na velikanskem ozemlju razprtirani. Zadnji veliki boj in v njem mora odločitev pasti. Turki so vsa svoja bojišča zanemarili, le tukaj so zbrali svojo glavno moč. Bulgari so vsled doseženih uspehov jako pogumni in njih fronta je izredno razširjena. Ako z amorejo Turki bulgarsko fronto predreti, potem bi bila zmanjša zmaga pomembnejša nego vsi dosedanji boji. Ako bodojo pa Turki premagani, potem pridejo Bulgari četrtič v zgodovini pred vrata Konstantinopla...

Konstantinopol 30. okt. Glavna bitka se vrši južno-zahodno od Kirk-Kilisse pri Lule-Burgasu in se razvija baje za Turke neugodno. Bulgari imajo tukaj baje 140.000 mož, Turki pa 260.000 mož, od katerih pa jih stoji 90.000 še kako daleč zahodno. Bulgari stojijo med Lule-Burgas in Midia. Turki so med Midia in Viza utrjeni. Zapoveduje jim vojni minister. Bulgari so vse rezerve zdražili; mnogo rezervistov nimajo niti uniform.

London, 30. okt. Boj, v katerem zapoveduje Nasim paša 200.000 Turkom, se gre za osvoboditev Adrianopra, v katerem je 50.000 mož posadke. Boj je še vedno neodločen (glej zadnji naš telegram).

Rumunska mobilizacija.

Zadnja poročila pravijo z vso gotovostjo, da je Rumunska mobilizirala. Ako se Balkan razkosa, potem seveda ne more Rumunska zaostati, temveč mora svoj delež zahtevati. Ali v trenutku, ko skliče Rumunska svoje rezerve pod orožje in se prične njena armada pomakati proti Dobrudži, je mednaroden položaj skrajno nevaren postal. Za Rumunske bode Rusija oglasila in to bi pomenilo bržkone tudi — avstro-ogrsko vojno.

go čez turško vzhodno armado. Turški listi zopet pravijo, da je bitka še ne odločena in da vrši naprej. O stališču Rumunske in Avstro-Ogrske ni nič znano.

Dopisi.

Fram. Slavni gospod urednik! Razvesel nas je, ko smo čitali v zadnjem „Štajercu“ drugimi dopisi iz Jevšenc. K temu moramo še mi zopet nekaj povedati. Da mora tosti mi kar javno nastopiti ni čudo, ker naš župnik Muršec začel je hujškati proti „Štajercu“ njegovih naročnikih da je grozno. Vsakega veka poprašuje, kateri ima v farovu česa opomiti, kateri bi bil v vasi na „Štajercu“ naročnik da potem laže hujška in obrekne. Za dan vprašamo g. župnika: Ali mislite, da le eden človek v Vaši fari zamore česa skupaj postavi in „Štajercu“ poslati? Ali mislite, da le eden človek zna pisati in drugi naj bili buteljni se g. župnik grozno motite, tudi mi smo holj v šolo. Da napadete ubogega kmečkega delavca, da se mora kar javno v bran zoper Vas posvetiti, ni čudo. Ali ne boste kmalu nehalo neumno rogoviljenje in hujškanje proti našemu „Štajercu“? Kaj neki mislite g. župnik, da sam Bog? Vi ste dušni pastir, ki bi moral skrbeti za Vaše ovce, ne pa da obreknete ubogim kmetom. — Ljubi „Štajerc“! Na nedeljo dne X. imenovali so te „ptujskega šnopsarja“, vemo pa kaj si jim zakrivil, da imajo takšen nad teboj. Oj ti ubogi „Štajerc“, kaj imate pretrpeti od tega žeganega Muršeca, in kaj jim vendar storil? Ali morda zato, da si na vsakemu političnemu farju, kateri zoper te hujška, da mu resnico kar pod nos zabrusi. Na zgorej imenovani dan imenoval je ne mirne kmete (le mlade posestuške) trikrat „šmrkavec“. Le čakajte g. župnik, videli boste če bomo takrat tudi „šmrkavci“, ko boste ali Vaš organist po bernji prosjačili. In na videli boste kako se nas bode takrat imenovali. Ljubi „Štajerc“! kaj nam je storil in zadobimo mir, kakor nam ga je sam g. Kristus zapustil, ko je rekel: Mir Vam bo. Ali naš g. župnik ne ve, kaj je mir, zato da le vedno nemir in prepričan v hujška zoper „Štajerca“, pa to mu prav nič ne koristi. S tem hujška zoper „Štajerca“, pridobiva njemu več naročnikov in jih še bode več; za to boste mi poskrbeli. Torej le tako naprej, g. župnik bode vsaj več naročnikov in potem nas lahko prižnica obrekujete kakor hočete, magari v jezik poči. Za zdaj dovolj! Drugokrat ve!

Od Muršeca obrekovani kmeti.

Iz Št. Jurja ob Taboru. (Zopet bla maja) Naš župnik France misli, da mora vsakič plesat, kakor bi on živil; a trofil je pa vedno enkrat na tacega moža, ki se mu je upal na palce stopiti. Umrl je namreč en otrok, ki bil „evangelij“ vere in ga France, u Kristosov naslednik, ni pustil na blagoslovjenem pokopališču pokopati; gotovo si je mislil, kaj, saj tu tako ne budem enega helera nslužil, kakor je že moja navada. — Seveda dobro bi bilo zopet kaj K 70 ali 80! Ali to jo oblast Francet pokazala, da je še nekdo ve kakor on. Dobil je toraj tako dolgi nos, in otrok se je moral na blagoslovjenem pokopališču pokopati, in ni mogla niti kuharica pomagati, ako ravno ima skoraj to večjo oblast v favovi. Eno slučaj: Letos prinesem enkrat enega otroka k krstu in ni bilo župnika doma, pač pa je bil en ljudski duhovnik tam na obisku, kateri je rekel: No, ker ni gosp. župnika doma, boste pa jaz otroka krstil. „O ne!“ pravi kuharica. „Vi le pustite pri miru, le naj drugokrat pride, kadar bodo naš gospod doma.“ In z otrokom smo moraliti brez krsta. O tem in se vse o družih rečeh povemo prihodnjič. Toraj, rabi peša. Kje je ljubezen do bližnjega?

Za Turke?

(Nekaj odgovora.)

Velike zmage balkanskih držav nad Turčijo se izrablja v slovenski javnosti tako, kakor da bi bile pravzaprav zmage slovenskih narodnjakov. Upravo pa nobenega tisočih ka-

Telegrami.

Konec Turčiji?

(Zadnji zasebni telegram)

Sofija, 31. okt. zvečer. Bulgarški listi poročajo, da je bulgarska armada dosegla veliko zmaga

straj slovenski katoličani za nekako veselo ... Mi sami smo se v tej zadevi na austrijsko stališče postavili; vodilo nas je, naglašamo naprej, vedno domača avstrijska načelo. Zato ker ne tulimo „živio Srbi Bulgari“, nam očitajo slovenski listi in lističi, „potegujemo za Turke“. V „Slovenskem četu“ preobrača Lesničar svoje kozolce in nas pada v znanim tonu slovenske inteligence, pravi, da naj naš uredništvo nabere svoje stase in naj jih kot prostovoljce pelje Turkom pomoci. No, prijatelj Lesničar, zakaj pa ti ga ne storis? Ti bješ krvave bitke na pač in znaguješ v restavraciji „narodnega doma“. Zakaj pa ti ne zbereš vse tiste falirane liste in pesnike in advokate, ki tvorijo jedro narodne stranke, in jih ne odpelješ na balkanski jug? Vas bi se Turki gotovo prestrašili, zaradi tega, ker so antialkoholiki ... Istočasno napada „Straža“ in nas psuje zopet nani olikan način tiste propale gospode, ki slovensko ljudstvo le molzna krava in ki zlodijsko celo vero v svoje umazane namene. Mi se ne za klerikalne ne za narodnjaške psovke bragli. Ali sredi tega bojnega dirindaja se zdaj potrebova, pojasnitvi v javnosti svoje stanje, ki je obenem avstrijsko stališče.

To odili nobeno versko stvar in še manj za versko, najmanje pa za katoliško vojno. Krščanska načela je najslabši izgovor za prelivanje krvi na Balkan. Parsi vojni hujškači, ki imajo menda merzno zadoščenje, ako se tisoči nedolžnih v svoji krvi valjajo, naj bi pomislili, da je torej zopet božjo zapoved. Sicer pa je tudi veliko krščanskih Turkov. In balkanski narodi vendar niso vsi rimsko-katoliški; načrt: ne proti: kot pravoslavni zametujejo in zaničujejo upape in so strupeni sovražniki „edino izveljavljene cerkve“. Za kakšno vero se gre torej? Balkanskim kraljem, med katerimi ima vloverski Peter najznačilnejšo preteklost, se gre za tisto „vero“, ki jo diktira prazni žep. Nar pa govorijo slovenski listi o kulturi balkanskih narodov, je naravnost smešno. Črnogorci so župna grdih lenuhov, ki pustijo sušensko vzgojeneske za se delati in pri katerih je vsak podišči ropar „junak“. Niti svojega kralja Nitro si ne morejo sami plačati, tako da živi ta „junak“ ob beraških „trinkeldov“, ki mu jih dejajo druge države. In kultura na Srbskem? Nar, ki umori hladnokrvno svojega kralja, ki je mrtvo truplo umorjene kraljice skozi okno na tlak kakor erkajo mrhovino, ki povzdigne potem morilce in posadi pravega inspiratorja zloma na krvavi prestol, — tak narod naj bi bil kulturen? A pustimo to!

Zakaj se torej gre? Dve stvari so mogoče: na balkanske države Turčijo popolnoma premagijo in jo na ta način iz Evrope potisnejo, —

Nadvojvoda Rainer.

Nadvojvoda Rainer je v Badenu pri Dunaju na pljučnici obolel, kar je pri njegovi starosti do nevarno. Kakor znano je nadvojvoda Rainer najstarejši član naše cesarske družine. Rojen

Oberzeug Rainer v. Österreich

leta 1827 v Milanu. Splošno priljubljeni nadvojvoda je zlasti dobrohotni podpornik in zaščitnik znanosti. Zato je tudi imenovan za častnega doktora in člana raznih visokih šol.

ali pa da ostane Turčija končno zmagovala. Ako bi balkanski narodi zmagali, hoteli bi si plen razdeliti. Uresničiti bi hoteli mogočne jugoslovanske države, povečane z dosedanjimi deli Turčije. Mislimo, da nam ni treba posebej poddarjati, da bi bila tako preureditev balkanskih držav velika skrivena nevarnost za avstro-ugarsko monarhijo. Že Srbi sami ob sebi so od nekdaj strupeni sovražniki naše monarhije in ni še dolgo, odkar bi bil skoraj započel krvavi boj z njimi. Avstrija in z njo tudi druge velevlasti ne more dopustiti, da bi balkanski narodi z mečem razsekali balkanski zemljevid. Zato zmagala balkanskih narodov v interesu naše države — in zato smo tudi mi upali, da bodo Turki odobili neopravičeni napad. V slučaju turške zmage bi namreč ostale balkanske meje nespremenjene in bi torej bila popolna sigurnost dana, da ne bude treba naši državi z mečem nastopiti. Danes pa ničesar ne vemo ...

To je podlaga našega „prijateljstva za Turke“! Sicer pa vojna odločitev še ni padla in bogve, li se ne bode „jugoslovansko“ veselje prav kmalu v jok spremenilo.

Zakaj pa se slovenski voditelji za balkanske narode divje narode potegujejo? Zakaj delajo ravno nasprotno vsemu, kar bi Avstriji koristilo? Ker si upajo od zmage balkanskih narodov hitreje urešenje svojega protiavstrijskega cilja. Ali niso začasa srbske vojne nevarnosti v Ljubljani „živio Srbija“ vpli? In danes povedo tudi klerikalci s svojimi „trialističnimi“ idejami, da hočejo avstrijske kronovine raztrgati in avstrijsko ustavo med stareželeze vreči ... Slovensko ljudstvo pa pravokom obeh strank ne bude na tej poti sledilo!

Prvaki se torej navdušujejo za balkanske narode, ker so v dnu svoje duše protiavstrijskega mišljenja. Mi pa stojimo na stališču, da se sme Avstriječe za Avstrijo potegovati.

Punktum!

Novice.

Naš koledar izšel.

Spošno priljubljeni „Štajerčevi“ kmetijski koledar za leto 1913 je v svojem VI. letniku ravnokar izšel in sicer v ednakih oblikah ter velikosti. V koledarju je tudi na 144 straneh razdeljenih cela vrsta lepih in zanimivih slik. Vsebina je zopet taka, da bode gotovo sleherni čitatelj zadovoljen. Uredništvo se je oziralo ravnotako na praktične potrebe in podučne članke, kakor na zabavne in pripovedne stvari. Vsebina koledarja je sledenca: 1. Leto 1913 (Nednaki katoliški prazniki; znamenje za lunine kraja; nebeska znamenja; deželni patroni; cesarska rodbina; avstro-ugrske deželne barve; vladarji v Evropi). — 2. Kalendarij (z zapisniki). — 3. Uvodne besede. — 4. V gluhem zakotju (povest) malorusko spisal Bogdan Lepki, poslovenil Podravski. Ta krasna povest iz kmetskega življenja bude gotovo splošno zanimala. — 5. Racionalni čebelar, spisal Alojzij Križanič v Veliki Nedelji. — 6. Zaradi ženske, črtica iz koroških gora, spisal Hans Lindner. — 7. O troška modrost (o veri, o vojski, o davkih, o pijančevanju), spisal rusko Lev N. Tolstoj (jako fini spis največjega tega ruskega pisatelja). — 8. Borov plot (Kieferzaun), spisal Alojzij Križanič v Veliki Nedelji. — 9. Krasota pastirskega življenja (nežna povestica), spisal Josef Pekornig. — 10. Premikanje prebivalstva po izduljudskega štetja, spisal dr. Oton Wittschieben. — 11. Človek in žival, spisal prelat dr. Weitbrecht. — 12. Smešnice. — 13. Zelo priporočljiva uporabakuhinega sa-

d, u, spisal R. Dolenc. — 14. Ne zamujajmo zimskega časa, spisal V. Holz. — 15. Resnice, spisal Emanuel Wertheimer. — 16. Zavrelka, spisal c. k. vinarski nadzornik A. Skalicky. — 17. Volin mravlje, spisal Juhani Aho. — 18. Prva pomoč pri nakrat nastopivši bolezni. — 19. Po begu za delom, iz amerikanskih črtic Viljema Heydrich. — 20. Iz živalskega življenja, po listu „Der Tierfreund“. — 21. Požeruh, vojaška šaljivka. — 22. Varstvo konjev. — 23. Zmes, iz raznih listov na brano. — 24. Iz našega Ptuja, k slikam koledarja. — 25. Zopet nekaj napredne pridige, spisal „Štajerčevi“ Pratikar. — 26. Politična šala, k sliki. — 27. Zaživigaj, bič! (oesen) spisal Tebničmar. — 28. Sejm in Štajerskem in Koroskem. — 29. Poštnine, brzovaji in koleki; tarifa poštnih nakaznic, tarifa denarnih pisem, tarifa vozne pošte, telegrami, seznamek sejmov v Ptiju, tarifa za koleke. — 30. Oglas. — Cena koledarju je 60 vinarjev, s poštnino vred pa 70 vinarjev. Najbolje je, ako se pri naročbi pošle denar ali pa marke naprej. Kdor vzame 10 koledarjev, dobi enega zastonj. Vsa naročila je vposlati na upravnštvo „Štajerca“.

Priloga. Današnji številki „Štajerca“ je dodan prošpekt pratičnem gnojenju travnikov, na katerega cenjene čitatelje prav toplo opozarjam.

in modno blago za gospode in gospod priporoča izvozna hiša 140

Prokop Skorkovsky in sin

v Hampolu na Češkem.

Vzorci na zahtevo franko. Zelo zmerne cene. Na željo hočem dati takoj izgotoviti gospodske oblike.

ZEFIRE

Iz Spodnje-Stajerskega.

Veliki požar. Pretekli torek popoldne je skoraj celo vas sv. Kungota pri Ebensfeldu v ptujskem okraju pogorela. Vladal je viharju podobni veter. Vaški može so bili večinoma pri neki licitaciji v bližini. Kar nakrat je v prvem hramu poleg cerkvico pričelo goreti. In v par minutah stala je že vsa vas v ognju. Bilo je narančno grozno. Vbogi ljudje so komaj življenje rešili, pohištvo, orodje, krma, žitje, ves pridelek leta, mnogo svinj in perutnine je zgorelo. Več oseb je pridobilo težke opeklbine. Skupno je pogorelo 17 hiš in vsa k njimi spadajoča gospodarska poslopja. Ptujska požarna brama je izredno hitro prihitela pod vodstvom „zugsführerja“ g. Reisinger. A pomagati ni bilo mogoče, ker v celavi s primernimi vodenimi. Najboljša požarna brama in najboljši gasilci ne morejo ničesar storiti, ako nimajo vode! Škoda, ki je nastala vsled tega požara, je velika, in žalibog je zavarovanje prizadetih posestnikov le majhno. Ogenj nastal je baje s tem, da so se otroci z užigalicami igrali. — K temu požaru moramo še par besed pristaviti. Prvič

Od vojne.

Kakor znano ima glavno povelje čez bulgarsko armado kralj Ferdinand sam. Seveda je to le ime. V resnici namreč pelje glavno povelje general Sawow, ki je obenem duševni vodja vseh proti Turčiji se bojujočih

General Sawow

držav. Generalissimus Sawow bil je leta 1858 rojen in se je na Ruskem izobražil. Udeležil se je tudi bulgarske vojne proti Srbiji in je pozneje bulgarsko armado izvrstno organiziral.

smo opazili, da je poleg nekaj pogumnih mož tudi prav mnogo takih, ki zjala prodajajo in cele ure dolgo lenobo pasejo ter s fajfo v ustih nesreča ogledujejo. Marsikaj bi se še dalo rešiti, ali cele vrste krepkih mož je raje lenobo pasilo. Sele ko so jih orožniki k pumpi gnali, so odšli — na drugo stran vasi in so tam zopet zjala prodajali. To je žalostni pojav ljudske brezbrzosti! Od gasilcev, ki brezplačno delajo, ki žrtvujejo svoje zdravje in dostikrat življenje za bližnjega, zahtevajo ravno taki lenuhi vse. Kaj pa morejo gasilci napraviti, ako ni vode? Vodnjaki nimajo dosti vode in so pregloboki, tako da z navadnimi brizgalnicami ni mogoče vode iz njih dobiti. In tiste „mlake“ polne gnojnico, ki se jih semtertja dobri, so nerabne. Zakaj si ne napravijo kmetje sredi v vasi na primerem prostoru recimo cementno cisterno, v kateri bi se voda nabirala? Troški bi bili mali, korist pa velika! Ali o vsem tem bi bilo še mnogo govoriti. Žalostno je, da ljudje brezmiselno in nesramno celo požarnike psujejo . . . Nesreča v sv. Kungoti je velika in upamo, da bude od pristojnih oblasti in drugih činiteljev ljudstvu izdatno pomagano.

Anton Götz †. V Mariboru je umrl na bitro pivovarnar g. Anton Götz. Zadela ga je srčna kap. Pokojnik je svojo tovarno s pridnostjo jako lepo razvil. Bil je znani dobrotnik. N. p. v m.!

Pazite na deco! V Lengenfeldu je bila 2 letna hčerka delavca Supanc brez nadzorstva. Otrok je padel v potok. Čez dva dni šele so najdli malega mrliča.

Tatvina. V tovarni usnja Freund v Mariboru ukradla sta delavca Pavlinič in Dvoršak usnja za 70 K. Dolgorsteža sta že pod ključem.

Surovi sin. V Razboru pretepel je posestnikov sin Anton Vidic svojega očeta in ga precej ranil. Naznanjen je sodniji.

Umrl je v Mariboru deželnosodni nadsvetnik g. Anton Liebisch. Pokojnik je bil izredno priljubljen in spoštovan. Bil je tudi častni občan mesta Ormož. L. m. z.!

Umrl je v Mariboru bivši tovarnar in dež. poslanec g. Ernst Rathausky, ki je spadal med najodličnejše industrije v deželi. N. p. v m.!

Poštna služba. Deželni pismosložna ptujske pošte prihajal bode odslej vsak dan enkrat (razven nedelj) v občine Rogoznica, Krotovce, Gerndorf, Kicarje, Novavas, Budina, Verstje, Spuhlje, Zabovce in Podvince.

Tat in zapravljivec. Posestnice sin Jože Pec v Safortu ukralje je svoji materi hranilno knjižico in je dvignil 500 K denarja. Ta denar je zapravil v družbi raznih fantov in deklet, za katere je plačeval, in je potem pobegnil.

Iz strahu pred vojaščino si je posestnikov sin Franc Ermenc v Bočni na desni roki en prst odsekal. Zagovarjati se bode imel za to neumnost pred sodnijo.

V mlatinli stroj prišel je z desno roko posestnik Anton Felicijan v Doberni pri Celju. Stroj mu je vse prste zmečkal.

Pri „kožuhanju“ so se v Pavlovčih stepili fantje. Hlapca Jože Martinčič in Jože Cevnik sta nepadla tovariša Podgoršeka in ga hudo ranila, tako da so ga morali v bolnišnico odpeljati.

Zahrbtni napad. Kočarski sin Janez Preindl v radgonski okolici napadel je viničarja Matijo Tomanič in ga je z nožem v hrbot sunil. Bil je na Tomaniča jezen, ker ga je ta baje zaradi neke tativne sodniji naznani.

Pri plesu umrl je v Mariboru tovarnarjev sin Hans Gruber. Nesreča se je s plesom za-

baval, a nakrat ga je zadela srčna kap in se je mrtev na tla zgrudil.

Hrvatski divji lovci. Lovski paznik P. Böhm v Dobovi našel je v gozdu dva hrvatska tatova, ki sta že enega zajca imela. Lovec jima je psa ustrelil. Nato sta tatova pricela nanj streljati, tako da je moral lovec zbežati. Ko so pristi oropniki, bila sta tatova že čez hrvatsko mejo.

Žalostno družinsko življenje. Kočar Matija Pučko in njegova žena Neža v Zabovcih pri Ptaju živita že leta sem v sovraštvu. Zadnji sta se zopet prepirla. Napisled je vzel sekiro in je z njo ženo parkrat po glavi udaril ter jo smrtno varenar ranil. Pučko je vzel potem 110 K denarja in je zbežal.

Požar. V hlevu in gospodarskem poslopu Jos. Wessiak v Mariboru je nastal ogenj, ki je vpepelil mnogo mrve in slame, več vozov, sani in gospodarskega orodja. Svinje so rešili. Enega konja so po požaru v hlevu še živega pašli. Škoda je že več kot 10.000 K, a lastnik je zavarovan. Gasilci so imeli dve uri dela, da so ogenj zadušili.

Sejem v Peklu. Piše se nam: V sredo dne 6. novembra t. l. se vrši v Peklu na Poljčanskem kolodvoru zadnji letošnji živinski sejem. Sejemska vstopnina se ne pobira in se pričakuje ne samo to, da se bode mnogo živine prinalo, marveč bodo prišli domači in tuji kupci v izredno velikem številu po živino.

Globoko padel je bivši poštni uradnik Fr. Podpečan v sv. Emi. Iz službe je bil zaradi raznih nerodnosti odpuščen. Potem se je okoli potepal, končno pa je prišel zopet k svojim sivolasim starišem. Te je še na nesramni način izkoričal in pretepel. Zaradi tega in zaradi nevarne grožnje so ga oddali sodniji.

Rudarska nesreča. V Lappovem rudniku v Skalisu padel je rudarju Francu Miklavžin velikos premoga na nogu in mu jo je zlomil. Težko ranjenega so odpeljali v bolnišnico.

Darilo morja

bi se lahko lebertran imenovalo. A da se pravilno izkoristi, podvreči se mora gotovemu ravnjanju. Lebertranu se mora v Scottovem izdelovalnem ravnjanju odvezeti njege napake, kakor težka prebavljivo, neprjetni duh, zoperi okus; napraviti se mora lebertran bolj okusen koristen in lažje za vzetí. Tako pridobljena

SCOTTOVA EMULZIJA

ima vse odlične lastnosti navadnega trana v zvišani meri, pospešuje apetit, je izredno redilna in koristna, celo za občutljiva usta in želodec. Pri redni rabi Scottove emulzije se opazuje mnogokrat po kratkem času splošni dorastek moći. Kdor hoče to dosegiti, naj se čimpreje tembolje za zdravljenje s Scottovo emulzijo odloči.

Cena originalne steklenice 2 K 50 h. Se dobi v vseh apotekah. Proti vpošiljati 50 h v znakahnah SCOTT & BOWNE, z o. z. Dunaj VII, in pod pozivom na ta list se zgora enkratna dopošiljev poizkušnje po eni apoteki.

Iz Koroškega.

Ustretil se je v Celovcu delavec Alojz Kratzer baje zaradi brezposelnosti in bolezni.

„Harakiri“. Pijači udani Jože Kodrič je imel večkrat napade blaznosti. V enem teh napadov si je z nožem trebuh preparal in grozivo razmesaril. Kose istopivih črev je sam odrezal. Seveda je nesreča kmalu nato umrl.

Zdaj pride nesreča

se ponavadi reče, ako mož, reditelj družine zboli in se, mučen od raznih bolečin, brez dela na peč vleže, ako ne more za ženo in deco več delati in nič oče zasluziti. Pametni človek pa ne toži, temveč izkoristi v takih slučajih izkušnje drugih.

Ne malo korist bi lahko našim čitateljem sledče pismo prineslo, ki ga je pisal Nj. eks celanca Leon baron Freytag-Loringhoren, deželni svetnik Vesel'jevega viteštva in carski ruski resnični državni svetnik v Arensburgu, Kommandantenstr. 5, otok Ōsel, gubernija Liv-

land. To pismo se glasi: „Smatram za svojo dolžnost napram soljudem, da izborni Feller'jev fluid z zn. „Elsafluid“, kjer je le mogoče, pripomorem. Opozarjal sem enega studijskega prijatelja in zdravnika v Petersburgu na to krasno sredstvo in imel priložnost, nekega drugačega zdravnika v Petersburgu, ki ima tukaj veliki zavod za kopanje v močvirju, ozdraviti s Feller'jevim Elsafluidom od močnih revmatičnih bolečin v rami, pri katerih njegova lastna sredstva niso pomagala. Tudi neki zdravnik v Danzigu na zahodnem Pruskem rabi v svoji praksi Feller'jev fluid in zato želim v blagor človeštva temu preparatu vedno večje razširjenje in njegovemu

Največji dimnik v Celovcu zgotovili so dne, kakor se nam piše, v Fischlovi tovani Limerzahu pod vodstvom g. inženirja Urbana in mojstra Josefa Kohout in njegovimi pomočniki Wolfink, Wolfgang Kohout. Delo je bilo končano v soboto dne 19. oktobra; ko so ga zgotovili, privezali so mu na strelovod lepa okrašeno smrečico. Ponosa je lahko ta malovarstvena, ki ima največji dimnik v celovškem okraju, ki meri čez 60 metrov visočine.

Cerkveni tat. V fari Parau pri Beljaku je neki tat v cerkvi vломil v nabiralnik in vsebin pokradel.

Tatvina. V Völkendorfu pri Beljaku ukrade je neznan tat sestroma Anderwald vsaki enkratno hranilno knjižico; prva se glasi na 143, druga pa na 407 K.

Samotna smrt. Na Ballenbergu našli so precej segnitega mrliča Marije Oberdorfer, ki je tam na prostem v samoti in brez moči na sruki kapi umrla.

Zaradi „snajdfedra“ je v Rabensteinu hlapca Kotnik svojega tovarisa Štol hudo pretepel in se bode moral vsled tega pred sodnijo zgovarjati.

Surovost. Neki pastir udaril je v Unterleidenbergu 5-letnega Teodorja Raggoutz v bitem po obrazu in mu je oko težko ranil. Otrača so odpeljali v bolnišnico.

Konj ubil je v Mörlbachu hlapca Barnabu. Mladi konj udaril je hlapca v trebuh, tako da je nesrečnež čez dva dni v hudih bolečinah umrl.

Železničarska nesreča. V sv. Ruperta pri Beljaku prišel je konduktor Julij Maučnik z nog pod vlak in mu je nogo odtrgalo. Težko ranjenega so v bolnišnico odpeljali.

Požig? V Bergu pri Afritzu pogorelo je posestniku Unterlanner gospodarsko poslopje, katerem je bilo 40 centov slame in 150 centov mrve. Posestnik ima za 20.000 K škodo. Splošno se sodi, da je nekdaj nalača začagal.

Šraka. V Beljaku so zaprli neko deklo v kolodvorski restavraciji, ker je izvršila raztavine.

Požar. V Maria-Elendu je pogorelo gospodarsko poslopje gostilničarja J. Obilčnik. Gasilo so razširjenje ognja preprečili.

Smrtna nesreča. Pri delu v boroveljskem „Walzwerku“ se je delavec Matija Seničnik tako težko ranil, da je čez par dni umrl.

Čez stopnice padel je v pjanosti v Beljaku neki 60-letni neznan mož. Zlomil si je več rebra, ranil pljuča in zadrl špico svoje palice v levo oko, ki se mu je izteklo.

Zaprli so v Ljubljani nekega Tomaža Bernika; dolži se ga, da je pri Bistrici na Koščekem izvršil roparski napad in tudi raztavine.

MOJA STARA

izkušnja me uči, da rabim za negovanje moje kože le Steckenperdl-fildrijino-mlečno milo od tvrdke Bergmann & Co. Tetschen a/E. Kos za 80 h se dobi povsed.

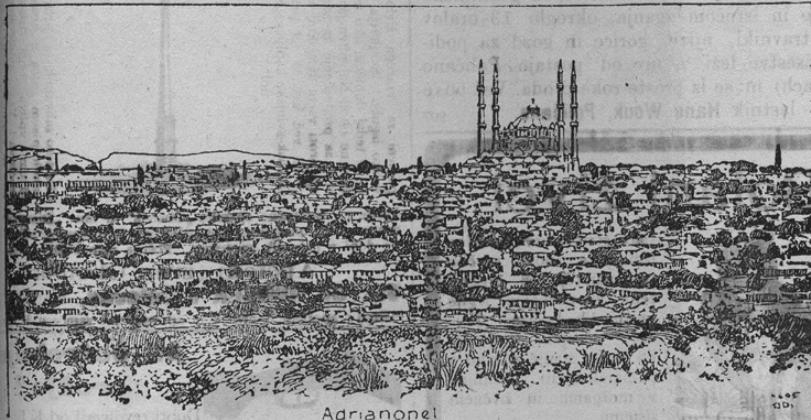
Ravnatake na pašah v dolinah kakor v gorovju igrajojo se Tomazevo moko, torej dovoj fosforje kislino in apno, izredno važno vlogo. Da se pomanjkanje krme prepreči, je pravilno gnojenje neobhodno potrebno. Čim bolj krekpo se na paši, zato je zatočenje v Tomazevo moko, tembolj lepa bode travne in hrbte bode krma v času pača rastla.

Loterijske številke.

Gradec, dne 26. oktobra 38, 62, 76, 68, 21. Trst, dne 19. oktobra : 7, 4, 89, 68, 26.

s trgo
tik vel
kolod
pem k
skega ni
Zorn
se na
vip
imam
letos
mošči,
cenri p
Cena
prodaja
za s
zače
stav
se ti
jako
957

Adrianopol.

Adrianonel

Tu prinašamo sliko turškega mesta Adrianonel, na katerega se te dni ozira ves svet. Čitatelje na poročila o vojni našemu. Adrianonel je nekaki ključ za vse naše operacije proti Turčiji in zlasti za pot

v Konstantinopel. Obenem je glavna trdnjava proti Bulgariji, kajti zunanje utrdbe tega mesta se nahajajo komaj 30 kilometrov od bulgarske meje. Okoli mesta je 25 trdnjavic.

Razglas.

Podpisani hranilno in posojilno društvo (Spar- und Vorschuss-Verein) v Celju, registrirana zadružna z neomejeno zavezo (v poslopu šparkase) sklenilo je na svoji seji z dne 29. oktobra 1912, da obrestno mero za

hranilne vloge

od 1. novembra 1912 od $4\frac{1}{4}\%$ na $4\frac{1}{2}\%$ pri vsakodnevnom obrestovanju zviša. Rentni davek plačuje zavod.

Hranilno in posojilno društvo v Celju.

Prestojništvo:

Gustav Stiger l. r. Max Rauscher l. r.

962 Zelo dobro idoča

gostilna

Vrgino mešanega blaga, veliko lepo nadstropno hišo z velike farne cerkev, šole in državne ceste, 10 minut od mesta, eno uro od Maribora v zelo priljubljenem in lepem kraju, se takoj zaradi preselitev in nezmožnosti slovenščega jezika za samo 31.000 kron pod lahkim plačilom pogoji proda. Vse natančneje pri Franz Petelinji Poljska pri Pragerskem. Vsakemu interesentu na zahtevo brezplačno razglednico hiši pošlje. 949

400 hektolitrov

961

vipavskega in goriškega vina

nam za prodati. Izborna letosnjaka vipaška vina so imela od 16 do 20 stopinj cukrmerščine. Izvrstna vina in sliki, znan po celi Avstriji, prodajam na debelo po zmerini po dogovoru. Imam tudi več tisoč cepljenih trt in vrenjakov različnih vrst (Silvanec zejnen, laški Riznik itd.). Po dogovoru. Se priporočam za oboje. Josip Kotič, prodaja vina in cepljenih trt Vrhopolje, p. Vipava, Kranjsko.

Konjski in hišni hlapec

959

Ptuju takoj sprejme. Vpraša se v upravitelju „Štajerca“.

Iščem

954

viničarja

v svoj vinograd v Mikuliču pri Zagrebu. Vstop načetkom novega leta, pogoji po dogovoru. Gustav vitez Pongratz, Zagreb, Visoka ulica 22.

Kučijaža

takov sprejme; je lahko tudi oženjen. Pogoji dobri.

Josef Ornig v Ptuju.

Pridni in trezni
konjski hlapec

se takoj sprejme pri Hans
Toplak, trgovcu v Jurišnici
pri Ptaju. 955

Kovačica

se oda s 1. oktobrom v najem;
več se izve pri 770
Otto Švaršnik,
Majšperg pri Ptaju.

Grozno

visoke cene se plačujejo pogosto za moška in ženska sukna, česar se pa vsak zasebnik na popolnoma lahek način ubrani in sicer če direktno naroča sukno, kakor tudi vse platneno blago izključno le iz šlezjskega tvorničkega trga.

Zahtevajte toraj, da se vam brezplačno dopočuje moja jesenska in zimska zbirka vzorcev

Tigujem samo s prvorstnim blagom.

Razpošiljalnica sukna

FRANC ŠMID

Jägerndorf Nr. 210, avstr. Šlezija.

952

To krasno stensko varstvo (Wandschoner)

175 cm dolgo, 85 cm široko, iz tigerskega plisa, z živimi ali pokrajnimi, namesto K 9-50 samé K 4-45; nadalje: tukent iz dobrega nankinga, s čistim goščim perjem napolnjena, K 9-80, najboljša kakovost K 11-80; dobro napolnjene blazine K 3-50 in 4-50; lepe ruž-odeje z belim ali barbastim futrom, kompletno, velike, namesto K 7-50 samé K 5-50; najboljše štrapacne rjuhe brez šivanja K 2-20, čisto težke K 2-10; satinske odeje, obstepane, bordo ali svitlo-plave, namesto K 12-50 samé K 9- — razposiljanje, dokler traja zaloga. 951

razpošiljalni oddelek 16.

Kupčijske hiše pri „Južni železnici“
(Kaufhaus zur „Südbahn“)
GRADEC, Annenstrasse.

Giht, revmatizem in astma

se uspešno odstranijo po rabi mojega leta sem najboljje znanege Eucalyptus olja (avstralski naravni produkt). Cena originalne steklenice 1 K 50 h. Popis z mnogimi zahvalnimi pismi zastonj in poštne prostro. Eucalyptus mlo, najboljše sredstvo proti pegumi, mozuli, fleki (Leberflecke), finami in nečistosti obrazra. — Eucalyptus-bonboni edino vplivni proti kašlu, oslovskem kašlu, astmi itd.

ERNST HESS
Klingenthal i. S.

Se dobi v Ptaju v lekarni „pri zamoru“ H. Molitor. 57

in davne

1 kilo sivih, žlisanih K 2- —, boljših 2-40, napol belih prima 2-80 K, belih K 4- —, prima kot davn mehkih K 6- —, velen-prima K 7- —, 8- — in 9-60. Davne sive K 6- —, 7- —, bele prima K 10- —, prsim flavm K 12- —, od 5 kap naprej franko.

Gotove napolnjene postele
iz tesno-nitnega, rdečega, plavega, rumenega ali belega inleta (nankinga), 1 tuhen, ca 180 cm dolga, 120 cm široka, skupaj z 2 blazinama za glavo, vsaka ca. 80 cm dolga, 60 cm široka, dovolj napolnjeno z novim, sivim, flavmasto in trajnimi perjem za postelj K 16- —, napol davne K 20- —, daunski perje K 24- —. Posamezne tuhne K 10- —, 12- —, 14- —, 16- —. Posamezne blazine za glavo K 3- —, 3-50, 4- —. Tuhe 200 : 140 cm velike K 18- —, 15- —, 18- —, 20- —. Blazine za glavo 90 : 70 cm velike K 4-50, 5- —, 5-50. Spodnje tuhne in najboljšega gradla 180 : 116 cm velike K 12- — in 15- — poslike od 10 K naprej franko po povzetju ali naprej-plaćilu. 659

Max Berger, Deschenitz a 115 (Böhmerwald).
Brez rizike, ker je izmenjava dovoljena ali se vrne denar. Bogačo ilustrirani cenik vsega posteljnega blaga zastonj

Lepo posestvo,

ki obsega: 2 stanovanji hiši, 1 hlev, vse nove narejeno, zidano, z opoko krito, z gostilniško koncesijo in iztočom žganja, okroglo 13 oralov zemlje, travniki, njive, gorice in gozd za podriati; posestvo leži ¾ ure od postaje Poličano (Pöltzschach) in se iz proste roke proda. Več pové lastnik Hans Wouk, Poličane. 907

Bolani živci

Knjiga
zastonj.

slaba sestava krvi, nereda izmenjava snovi uničijo tudi najkreplejši organizem in pozovejo legije uničajočih bolezni. Največji učenjaki izjavljajo, da je to stanje vezano s pomanjkanjem lecithina v možganh in živčnem zistemu.

Dajte gladnim živcem torek lecithina!

Najboljši eksistirajoči lecithinski preparat je Nutrigen, ki vsebuje poleg kemično čistega, živce okrepujočega lecithina najvplivnejše snovi za okrepanje organizma in ki je poleg tega popolnoma neškodljivo.

Zahtevajte Nutrigen zastonj!

Vsakdo dobi zastonj in franko poizkušajo Nutrigena in jako zanimivo zdravniško razpravo.

Nutrigen-podjetje

Budapest, VI., Hajos-u. 3, oddel. 175.

Mlečne župe, kaše, kruh, kakes, sa- dovi in mleko

so jedila, s katerimi se šibke otroke lahko v krepki razvitek spravi. Meso in sestavljenje jedila nimajo za otroški organizem tiste vrednosti, ki se jim jo mnogokrat prilaga.

Dajte otrokom vsak dan puddinge iz dr. Oetker puddinga prška à 12 h z mlekom in sladkorjem sestavljen, s sadnim sokom ali sadovi, nadalje pogače in močnate jedi z dr. Oetkerjevim prškom za pecivo in presenečeni boste vsled ugodnega uspeha. Dr. Oetkerjevi preparati se dobijo povsod s knjižicami receptov. Literaturo razpošilja tudi naravnost zastonj in poštne prosto.

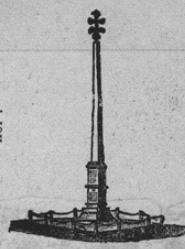
Dr. Oetker, Baden-Dunaj,

Pazite na to, da pristne izdely dra. Oetker uprite.

777

Bolane svinje

pomeni za vsakega živinorejca, živali izgubilo, tako nobena žival ne oboli. Najvplivnejše sredstvo za preprečevanje in zdravljevanje je proti vsem svinjskim kugam so več kot 50 let priznane Obelisk-svenske kapljice „Susa-

Pazite na varstveno znakmo „Obelisk“ in ime „Susa-nol“ ter vrne druge preparate kot ničvredno posnemanje odločno na Se dobi v največjih apotekah. Pošta razpoložljiva vse

Apoteki „zum Obelisk“

VIKTOR HAUSER v Celovcu, Kardinalplatz

Ptuj: apoteka Behrbalk in apoteka pri zamoru H. Molitor

Ali potrebujete orožje?

Dobi revolverji od K 5- —, automatične repeti, pištole kal. 635 mm od K 36- —, Pištolj-tešnji od K 8-35. **Cene puške za lov** na žabje v najvišji kakovosti. Werndl, infant, polskoraj nova K 7-50. Take odrebrane obliki karabini za kroglo 100/200 korakov K 12- —, za šrot (kal. 28) po K 13-50. Pišite takoj po cenik 1 (brezplačno) strogo reelno fabriko orodja A. ANTONITZ v Borovljah 41 (Koroško).

Plin sam proizvajajoči

aparat za razsvetljavo

(Beleuchtungs-Körper). Povsod plinova žarnica, brez prave cevi. Visiča žarnica, »Trockenlampe« gori brez tekočine, dolita, brez nevarnosti. Troške ne ure 1-2 vitez, 50-120 svečevshtne moči. Stenske lampy od K 13- — prej. Prospetti zastonj o vseh modernih načinih razsvetljave Schwab, Dunaj, Wiedner-Hauptstraße 11. Izče se zastopnike.

12.000 flanelnih odel

pri nekem požaru rešenih, s čisto malimi skoraj nevidnim madeži od vode, sivo, drapp in roza meliranih trakom ali z lepo borduro, ca 190 cm dolgih, prodam pa

K 1-50 za en kos.

Tigerske odelje, ni jih uničiti, svetovno znane, po K 170 en kos. — Posilja po pošti, pri najmanje 6 kosov frank. JOSEF MIKOTA, Königinhof a. Elbe.

Ogenj!!

Pri vsaki hiši je treba nujno galic. Kupujte in zahtevajte po vseh trgovinah Štajer-čeve užigalice! Glavna zal. firma brata Slatkisch v Ptaju.

Od vojne.

Turkish-bulgarian Grenzposten an der Struma.

Kakor je iz naših poročih o vojni razvideti, je položaj za Turčijo jako slab in združene balkanske države so dosegli nepriskakovano lepe vojne uspehe. Naša slika kaže prizor v času miru ob mostu, čez Strumo na bulgarsko-turski meji. Most je napol last Turčije, napol pa Bulgarije. V ospredju vidimo tursko stražo, zadaj pa bulgarsko. Vojna je seveda to mirno življenje presekala.

Radium Svetilna budilnica

K 3.— ura z verižico
priveskom in futeralom
stane moja prava amerišanska
anker-remontoar-ura, najfinje-
še zaniklana, 86 urno dobro
regulirano anker-kolesje, sku-
paj z lepo niklasto verižico,
priveskom futeralom, dokler
traja zalogata, vse skupaj le

K 3.— en kôs.

3 leta pismene garancije. —
Pošlje po povzetju.

3 leta pismene garancije. Pošljatev po povzetju.

Max Böhnel,

DUNAJ, IV., Margaretenstrasse 27/51.

Originalni fabrični cenik s 5000 podobami zastonj in franko.

Športne jope in telovniki za gospode iz kamelove dlake

ter Beck'ovo perilo iz kamelove dlake proti gihtu,
revni in sišas se dobri la pristno po originalnih
fabričnih cenah. Specjalna tvornica z električnim
obratom blaga iz kamelove dlake, sweater, štuni,
kape, glijivo rokavi, glijote noge, ogreja za tre-
buhi, ogreja za kolena, ogreja za noge itd. ter
športno blago za lov in zimski šport. Filiala:
Karlsbad in Marienbad. — M Beck, Dunaj, 19,
Hauptstrasse 30/48. — Natančnejši cenik se posjte
vsakomur zastonj in franko.

888

Priznano dobro in ceno

se dobi

15

rezano blago, perilo in obleke

pri Adolfu Wesiak, Maribor, Freihausgasse-Magystraße
(od novega Hauptplatzu proti „Narodnem domu“) v novo zgrajeni
„Warenhalle.“

Na obroke!

526

Kdor hoče poceni uro in verižico kupiti, naj piše na-
tančni naslov. — Vsled velikih zaključkov oddajam
po celem Avstro-Ogrskem takoj za K 14— prvoz-
redno pravo srebrno remontoar-uro s 3 srebrnimi
pokrovki najfinje gravirano. In eno 14 karatno
zlatno verižico, najmodernejsje parson-fačije, c. kr.
puncirano, 60 gramov težko, za K 140— po mojih
ugodnih pogojih samo K 40 na mesec. Takojšna
dobava. Vsepovsod proti povzetju prve svote
K 14—.

R. Lechner, hiša z zlatim blagom, Lundenburg Št. 198.

Vinogradniki !

Berlandieri in Riparia Teleki

je najboljša trsna
podlaga sedanjosti.

Zahvaljujte naš veliki
ilustrovani cenik.

Oskrbnisvo vinogradov in trsnik so
SIGMUND TELEKI, VILLANY. Oarsko
Filialno zastopstvo SÜLLENNAU, Nizje-Avstrijsko.

950

Peter Kostič-a naslednik Celje

na glavnem trgu zraven apoteke

priporoča svojo zalogu: Otrečjih igrač, raznih
vrst usnatega blaga kakor kofre, taške za šolo,
za nakupovanje in za denar, toaletne reči, pi-
salne in kadilne predmete. Razne stvari iz jekla
npr. bestek, žlic, nože za čep in prave Solinger
britive itd. Blago iz celuloida in roga, kako tudi
pletarsko blago npr. korbe za potevanje vsek
vrst Razno blago iz stekla in porcelana, talarje,
piskre, sklede, flaše, glaže in druge v to strok-
spadajoče reči. Bazarni oddelok že od 20 vin
naprej. Posebno lepe reči pa za 80 do K 120.

Mlad

943

trgovski pomočnik

se sprejme v trgovino mešanega blaga Jožef
Presker, Zreče pri Konjicah (Rötschach bei
Gonobitz.)

Izdajatelj in odgovorni urednik: Karl Linhart.

76

Gospodinje!

Ne kupite putra ali nadomestila za puter, dokler niste glasovite, splošno preiskušene svetovne marke

BLAIMSCHEIN

„UNIKUM“

MARGARINE

preiskusili.

„UNIKUM“ ni rastlinska margarina.

„UNIKUM“ se izdeluje iz najčistejše goveje masti (Kernfett) s velepasteurizirano smetano in ima vsled tega naj-

višjo redilno vrednost ter je v resnicu zdrava.

„UNIKUM“ ni umetniški izdelek, temveč najčistejši naravni produkt.

„UNIKUM“ je 50% enejšja nego navadni puter in garantirano mnogo izdatnejša.

SAMO BLAIMSGHEIN „UNIKUM“ je s stalno državno kontrolo varovana in je to na vsakem zavoju razvidno.

Cenjena gospodinja!

Ne pustite se vsled tega z drugimi naznanimi zapeljati in rabite kot nadomestilo za puter, kadar

pečete

cvrete

kuhate

za kruh s putrom

BLAIMSCHEIN's „UNIKUM“-MARGARINO

Se dobi povsod.

Poškušnja gratis in franko.

Združene fabrike za margarino in putra, DUNAJ XIV.

1000 kron plačila

za take, ki so plešasti in nimajo brade.

Obs. diskretni zavoj.

prosim, da mi pošljete en paket Cara à 6 kron po povzetju.

Cara je moj priatelj z Vašim balzamom tekom 8 tednov lepo rast brade, Ako to ni res, plačamo

1000 kron netto

vsem osebam, ki so plešaste, brez brade ali redko obraščene in ki so Cara balzam ne-
uspela štiri tedne dolgo rabil.

Mi smo edina tvrdka, ki zamore res lase in brado (tudi pri starcih) povzročiti.

Gospod Josef Sihlany piše:

Velečinstvena firma!

Ker je moj priatelj z Vašim balzamom tekom 8 tednov lepo rast brade, Ako to ni res, plačamo

Cara-Haus, Kopenhagen.

Josef Sihlany, Erszebetváros, Ogrska.

Za mi poslanji zavoj Cara zahvalim se iskreno. Rabim zdaj Vaše lasno sredstvo tekom 12 dñij in sicer z dobrim uspehom
moji lasi ne izpadajo, marveč postajajo debelej in težji; tudi niso tako malo rasli, odkar sem prizel Vaš lasni balzam rabiti. Ta
moja brada postane brezdomno kreplejšak, kakor prej. Jaz sem že mnogo lasnih sredstev poizkusil, a brez uspeha in zahvaljujem se
Vam torej iz vsega srca za Vaše krasno lasno sredstvo. V bodočem to sredstvo vsem priporočal, ki imajo ranj brado. Za najboljost
zahvaljujem Vam.

O. V. M. Copenhagen.

Cara daje lasem in bradi svitli, valjčkom podobni izgled in padajo lasi potem lahko in mehko. Ra-
pošilja se proti naprej-plačilu ali povzetju po celem svetu, ako se piše na največjo špecialno trgovino.

En zavoj Cara stane 6 kron, dva zavoja 10 kron.

Cara-Haus, Kopenhagen 283., Dansko.

(Pisma treba frankirati s 25 vinarji, poštne karte pa z 10 vinarji).

Priporočljiva domača sredstva.

Kitajski železni Malaga, kapljice za okrepjanje krvi proti slabosti in bledičnosti (Bleichsuh) itd.; steklenica 2 K.

Tekučina za prsa in pljuče, stekl. 1:20 K proti kašiji, tečki sapi itd. — Čaj in pilule za čiščenje krvi à 80 vin. — Čaj proti gihti à 80 vin. — Balzam za giht, ude in živec stekl. 1 K; izvrstno mazilo, ki odstrani bolečine. — Bleibarški živinski prašek à 120 K. Prašek proti odvajjanju krvi v živalski vedi à 160. — Izvrstni strup za podganje, miši, žčurke à K 1—. Raspodelitev L. Herbst, apoteka, Bleiburg na Koruškem.

Najboljša pomaska razprodaja!

Ceno perje za postelj:

1 kg. sivih elisanih 2 K; belih 2 K 80;
belih 4 K; belih mehkih 5 K 10;
1 kg najfinješih snidelj, eli-
sanih 6 K 40 h, 8 K; 1 kg flama
(Daunen) sivega 6 K 7 K; belih
10 K; najfinješi prnsi 12 K. Ako se vzame 5 K, potem franka

Rasteva postelja

iz kreplega, rdečega, plavega, belega ali rumenega rannika, 1
tuhent, 180 cm dolg, 120 cm širok, z 2 glavnima blatušama,
vsaka 80 cm dolga, 60 cm široka, napolnjene z novim, sivim
trajnim in flamskim perjem za postelje 16 K; pol-danne 20 K;
danne 24 K; posamezni tuhenti 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; flama
blatuša 3 K, 8 K 50, 4 K. Se pošlje po povzetju od 12 K na-
prej franko. Izmenjava ali vrnilje franko dovedejo. Kar se ne
dopada denar nazaj. S. Benesch, Deschenitz Nr. 718,
Češko, (Bohemia). Cenik gratis in franko.

Dobri muziki

dobijo v Ptiju službe. Vpraša se pri mestnem uradu v Ptiju.

Motorji

za surove olje z visokim pritiskom od 16 do 100 HP. Obratni
troški 1 do 1/4, vinarja za uro in konjsko moč.
Bencin-, petrolin- in benzel-motorji ležeče in stoječe konstrukcije
od 1 do 50 HP, ter lokomobili od 2 do 20 HP. Obratni troški 5
do 6 vinarjev na uro in konjsko moč.

J. Warchałowski

Dunaj, III., Paulusgasse 3. — Budapest, VI., Váci körút 37

Ugodni plačilni pogoji. — Ceniki in obisk kupcev brezplačno.

Tiskal: W. Blanke v Ptju.